

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo finansija
Federalno ministarstvo financija

N A C R T

ZAKON
O POREZU NA DOBIT

Mart 2014. godine

ZAKON O POREZU

NA DOBIT

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(1) Ovim zakonom definira se: obveznik poreza na dobit, metodologija utvrđivanja porezne osnovice, način plaćanja, naplata poreza na dobit, otklanjanje dvostrukog oporezivanja, grupno oporezivanje, oporezivanje kod statusnih promjena, porezni poticaji, transferne cijene, kaznene odredbe za prekršaje koji se odnose na povrede odredaba ovog zakona kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje poreza na dobit koji se prema ovom zakonu plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

(2) Raspodjela i pripadnost prihoda od poreza na dobit utvrđuje se posebnim zakonom.

Član 2.

U smislu ovog zakona primjenjuje se značenje pojmova koji su definirani u drugim zakonima u Federaciji i Bosni i Hercegovini ukoliko u ovom zakonu nije izričito navedeno drugačije značenje.

U smislu ovog zakona primjenjuju se sljedeće definicije:

- a) pojam „**porezni obveznik**“ znači svako lice koje podliježe plaćanju poreza na dobit prema ovom zakonu;
- b) pojam „**lice**“ znači svako fizičko ili pravno lice;
- c) pojam „**pravno lice**“ znači pravni subjekt koje samostalno obavlja djelatnost za koju je registrirano;
- d) pojam „**finansijske institucije**“ obuhvaća banke, osiguravajuća društva, društva za reosiguranje, lizing društva, mikrokreditna društva, društva za upravljanje investicijskim fondovima, investicijski fondovi, brokerska i dilerska društva.
- e) pojam „**Bosna i Hercegovina**“ znači država Bosna i Hercegovina, uključujući Federaciju, Republiku Srpsku i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine;
- f) pojam „**Federacija**“ znači Federacija Bosne i Hercegovine.

g) pojam „**porezni period**“ znači kalendarska godina.

1. Porezni obveznik

Član 3.

(1) Obveznik poreza na dobit je privredno društvo i drugi pravni subjekt - rezident koji privrednu djelatnost obavlja samostalno i trajno prodajom proizvoda i pružanjem usluga na tržištu radi ostvarivanja dobiti iz bilo kojeg izvora u Federaciji, Republici Srpskoj, Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt) ili na inostranom tržištu (u daljem tekstu: obveznik).

(2) Obveznik je i podružnica/poslovna jedinica pravnog subjekta iz Republike Srpske i Brčko Distrikta, za dobit koju ostvari na teritoriji Federacije.

(3) Obveznik je i podružnica/poslovna jedinica nerezidenta koja ostvaruje dobit putem „stalnog mjesta poslovanja“ na teritoriji Federacije.

(4) Obveznik je nerezident, po osnovu ostvarenog prihoda kojeg mu isplaćuje pravni subjekt ili podružnica/poslovna jedinica iz Federacije.

2. Lica koja ne podliježu plaćanju poreza na dobit

Član 4.

(1) Lica koji ne podliježu plaćanju poreza na dobit su:

a) Centralna banka Bosne i Hercegovine;

b) tijela državne, federalne i kantonalne uprave i lokalne samouprave;

c) federalne, kantonalne i lokalne ustanove, zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikat, komore, udruženja, umjetnička udruženja, dobrovoljna vatrogasna društva, turističke zajednice, sportska društva i savezi, fondacije, zaklade, ustanove, humanitarne organizacije i dr., pravni subjekti koji su registrovani za obavljanje neprofitne djelatnosti u Federaciji i koji ostvaruju prihode po osnovu: prihoda iz budžeta ili javnih fondova države, Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave, sponzorstava ili donacija u novcu ili naturi, kamata, dividendi, članarina, kao i prihoda od prodaje ili prijenosa dobara, osim dobara koja se koriste ili su se koristila za obavljanje djelatnosti na tržišnom osnovu.

(2) Ukoliko lica iz stava (1) tačka c) ovog člana vrše i djelatnosti na tržišnoj osnovi tj. ukoliko uz prihode iz stava (1) tačka c) ovog člana, ostvaruju i prihode iz tržišnih izvora, obveznici su poreza na dobit za dobit koju ostvare obavljanjem takvih djelatnosti.

3. Rezident i nerezident

Član 5.

(1) Rezident, u smislu člana 3. stav (1) ovog zakona, je pravni subjekt čije je sjedište upisano u registar društava ili drugi odgovarajući registar u Federaciji ili ima mjesto stvarne uprave i kontrole na teritoriji Federacije.

(2) Nerezident, u smislu člana 3. st. (3) i (4) ovog zakona, je pravni subjekt koji je osnovan i čije je sjedište ili kojem su stvarna uprava i kontrola nad poslovanjem van teritorije Federacije, odnosno Bosne i Hercegovine, a djelatnost u Federaciji obavlja preko podružnice/poslovne jedinice ili povremeno.

4. Poslovna jedinica nerezidenta

Član 6.

(1) Poslovna jedinica nerezidenta predstavlja „*stalno mjesto poslovanja*“ preko kojeg nerezidentni pravni subjekt poslovanje obavlja u cijelosti ili djelimično.

(2) Pojam „*stalno mjesto poslovanja*“ obuhvaća:

- a) sjedište uprave,
- b) podružnicu,
- c) poslovnicu,
- d) tvornicu,
- e) radionicu i
- f) rudnik, naftne ili plinske izvore, kamenolom ili bilo koje drugo mjesto iskorištavanja prirodnog bogatstva.

(3) Stalno mjesto poslovanja predstavlja i gradilište ili građevinski ili instalaterski projekt samo ukoliko poslovanje traje duže od šest mjeseci.

(4) Pojam „*stalno mjesto poslovanja*“ obuhvata i pružanje usluga, uključujući i savjetodavne usluge, od strane pravnog subjekta preko zaposlenih ili drugog lica koje je u tu svrhu angažovao pravni subjekt, ali samo ukoliko se djelatnost odnosi na isti ili

povezani projekt u Federaciji u periodu ili periodima koji ukupno traju duže od tri mjeseca u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu.

(5) Izuzetno od odredaba iz st. od (1) do (4) ovog člana, „*stalno mjesto poslovanja*“ ne čini:

a) korištenje objekata isključivo u svrhu skladištenja, izlaganja ili isporuke proizvoda ili roba koje pripadaju tom pravnom subjektu;

b) držanje zaliha proizvoda ili roba koje pripadaju tom pravnom subjektu isključivo u svrhu skladištenja, izlaganja ili isporuke;

c) držanje zaliha proizvoda ili roba koje pripadaju tom pravnom subjektu isključivo za potrebe prerade koje obavlja drugi pravni subjekt;

d) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu nabavke proizvoda ili roba ili prikupljanja informacija za sebe;

e) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu obavljanja drugih sličnih pripremnih ili pomoćnih djelatnosti za pravni subjekt;

f) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo zbog kombinacije djelatnosti spomenutih u tač. a) do e) ovog stava, pod uslovom da je cjelokupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja, koja se javlja kao rezultat te kombinacije, pripremnog ili pomoćnog karaktera.

(6) Izuzetno od odredaba st. (1) i (2) ovog člana, kada lice - osim posrednika sa samostalnim statusom na kojeg se primjenjuje stav (7) ovog člana - djeluje u ime nekog poslovnog subjekta, te ima ovlaštenje da u Federaciji zaključuje ugovore u ime i za račun tog subjekta, smatra se da taj subjekt ima stalno mjesto poslovanja u Federaciji ukoliko aktivnosti tog lica nisu ograničene na djelatnosti navedene u stavu (5) ovog člana, koje, i ako se obavljaju preko stalnog mjesta poslovanja, ne bi činile stalno mjesto poslovanja u skladu s odredbama ovog stava.

(7) Ne smatra se da pravni subjekt ima stalno mjesto poslovanja kada obavlja poslovne djelatnosti samo preko posrednika, glavnog komisionara ili drugog zastupnika sa samostalnim statusom, pod uslovom da taj zastupnik djeluje u okviru svoje redovne poslovne djelatnosti.

(8) Činjenica da rezidentni pravni subjekt kontrolira nerezidentni pravni subjekt ili je pod njegovom kontrolom, sama po sebi ne čini ovaj prvi subjekt stalnim mjestom poslovanja ovog drugog subjekta.

II. POREZNA OSNOVICA

1. Opće odredbe

Član 7.

(1) Porezna osnovica utvrđuje se u poreznom bilansu, usklađivanjem rashoda i prihoda iskazanih u bilansu uspjeha i kapitalne dobiti/gubitka iskazanih u bilansu stanja na način propisan ovim zakonom.

(2) Porezna osnovica se izračunava kao cjelokupna dobit uvećana za porezno nepriznate rashode i druge porezno nepriznate stavke.

(3) Svaki prihod i kapitalna dobit koju ostvari porezni obveznik predstavlja cjelokupnu dobit koja podliježe plaćanju poreza na dobit.

(4) Iznos poreza na dobit se izračunava množenjem porezne osnovice stopom poreza na dobit.

(5) Porezno priznati rashodi koji se mogu odbiti od porezne osnovice obuhvaćaju sve dokumentovane rashode, koji su umanjeni za iznos poreza na dodanu vrijednost za koji se vrši povrat, koje porezni obveznik snosi u svrhu ostvarivanja dobiti, ako su pravilno iskazani u bilansu uspjeha.

(6) Naknade, takse i drugi javni prihodi koje je obveznik dužan platiti po osnovu drugih zakonskih propisa, smatraju se da su plaćeni u svrhu ostvarivanja dobiti.

(7) Sadržaj poreznog bilansa propisuje se u podzakonskom aktu kojeg donosi federalni ministar finansija.

(8) Utvrđivanje porezne osnovice vršiti se na konzistentan način kako je propisano ovim članom.

(9) Kod utvrđivanja porezne osnovice, dobit podružnice/poslovne jedinice mora odgovarati onoj dobiti koju bi ostvarila podružnica/poslovna jedinica kada bi bila samostalni i nezavisan subjekt koji obavlja istu ili sličnu djelatnost pod istim ili sličnim uslovima, te kada bi obavljala djelatnost potpuno samostalno sa subjektom čija je podružnica/poslovna jedinica.

(10) Transakcije koje nisu obavljene u poslovne svrhe s ciljem ostvarivanja dobiti ne priznaju se pri izračunavanju porezne osnovice.

2. Usklađivanje rashoda

Član 8.

Za utvrđivanje porezne osnovice, priznaju se svi rashodi, prihodi i kapitalna dobit/gubitak u iznosima koji su iskazani u poslovnim knjigama, a koji su u skladu sa domaćim propisima o računovodstvu uključujući i MRS/MSFI, ako nije drugačije propisano ovim zakonom.

Član 9

Porezno nepriznatim rashodima smatraju se:

- a) troškovi postupka prinudne naplate poreza i drugih dugovanja koji se plaćaju i obračunavaju prema poreznoj administraciji;
- b) sudski troškovi vezani za sporove oko javnih prihoda bilo da ih je porezni obveznik stvarno snosio ili da su nadoknađeni;
- c) novčane kazne koje izriče nadležni organ, obračunati i plaćeni porez na dobit;
- d) porez po odbitku koji je obračunat i plaćen na vlastiti teret isplatioca;
- e) izdaci političkim strankama;
- f) 70% svih rashoda ili troškova koji su nastali u svrhu reprezentacije za klijente ili za poreznog obveznika;
- g) raspodjela dobiti i svaka raspodjela iz kapitala;
- h) povećanje rezervi koje nisu predviđene ili su izvršene iznad dozvoljenog iznosa propisanim ovim zakonom;
- i) rashodi koji se ne mogu povezati sa ostvarivanjem dobiti;
- j) finansijski rashodi koji su obračunati ili drugačije nastali u vezi s kreditima/pozajmicama, a koji se odnose na onaj dio kredita/pozajmice kojim ukupan dug poreznog obveznika prelazi četverostruki iznos upisanog kapitala u sudski registar tog poreznog obveznika. Ovo pravilo se ne primjenjuje na finansijske institucije.

Član 10.

(1) Vrijednost troškova koji se odnose na poluproizvode, gotove proizvode i nedovršenu proizvodnju priznaju se u iznosima iskazanim u bilansu uspjeha primjenom metode prosječne cijene.

(2) Vrijednost zaliha iz stava (1) ovog člana nikada ne može biti veća od njihove tržišne cijene na dan bilansa.

Član 11.

(1) Troškovi plaća i drugih primanja zaposlenih, koji se u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak smatraju dohotkom od nesamostalne djelatnosti, a na koje su plaćeni obavezni doprinosi i porez na dohodak, su porezno priznat rashod.

(2) Naknade, osim plaća koje isplaćuje poslodavac zaposlenom, priznaju se do iznosa koji je oslobođen plaćanja poreza na dohodak ili mu ne podliježe.

(3) Troškovi koji su nastali davanjem donacija za humanitarne, kulturne, obrazovne, naučne i sportske svrhe priznaju se kao rashod u poreznom bilansu do visine 3% od ukupno ostvarenih prihoda u periodu za koji se utvrđuje porez na dobit, na osnovu vjerodostojnog dokaza o izvršenoj donaciji.

(4) Troškovi koji su nastali po osnovu sponzorstva koji proizilaze iz ugovora o sponzorstvu se kao rashod u poreznom bilansu prizna do visine 2% od ukupno ostvarenih prihoda u periodu za koji se utvrđuje porez na dobit.

Član 12.

(1) Porezni obveznik može odbiti kao porezno priznat rashod povećanje sljedećih rezervi, pod uslovom da je to povećanje uključeno u bilans uspjeha:

- a) rezerva za buduće rashode u vezi s obnavljanjem prirodnih resursa;
- b) rezerva za buduće rashode u vezi s garancijama.

(2) Rezerve za buduće rashode u vezi sa zaštitom životne sredine dopuštene su u porezne svrhe ukoliko postoji pravna obaveza koja nalaže poreznom obvezniku zaštitu životne sredine. Iznos koji se može izdvojiti u takvu rezervu ne smije prelaziti 30 procenata oporezive dobiti prije izdvajanja u rezerve. Ukupna rezerva za zaštitu životne sredine ni u jednom trenutku ne može prelaziti upisani kapital u sudski registar poreznog obveznika.

(3) Rezerve koje se formiraju za buduće troškove u garantnim rokovima, mogu iznositi najviše do 2 procenta godišnjeg prometa poreznog obveznika koji se odnosi na proizvode za koje se daje garancija u poreznom periodu. Ako rezerva prelazi dopušteni iznos, za tu razliku povećava se porezna osnovica u tom poreznom periodu.

Član 13.

(1) Troškovi istraživanja i razvoja mogu se odbiti od porezne osnovice kako nastanu.

(2) Troškovi iz stava (1) ovog člana su svi rashodi vezani za poslove osnovnog istraživanja, primijenjenog istraživanja i razvoja, a posebno svi direktni troškovi kao što su plaće, naknade, cijena materijala i usluga, troškovi opreme i objekata u mjeri u kojoj se koriste za aktivnosti istraživanja i razvoja.

Član 14.

(1) Finansijskim institucijama priznaje se kao porezno dopustiv rashod, rashodi odnosno ispravke vrijednosti koji nastaju po osnovu formiranja posebne rezerve (tj. rezervi za kredite kategorije B do E), do visine koje su obavezni formirati u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Rashodi, odnosno ispravke vrijednosti koje nastaju po osnovu formiranja opće rezerve (tj. rezerve za kredite kategorije A), a koje su obavezni formirati u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine porezno su nepriznati rashod.

(2) Osiguravajućim društvima priznaje se kao porezno dopustiv rashod matematičke rezerve koje su dužni formirati prema propisima Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, pod uslovom da je rezerva uključena u bilans uspjeha.

Tehničke rezerve osiguranja, izuzev matematičke rezerve, priznaju se kao porezno priznati rashod u visini 20 % iznosa formiranih rezervi prema propisima Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, pod uslovom da je rezerva uključena u bilans uspjeha.

Član 15.

(1) Na teret rashoda u poreznom bilansu priznaju se rashodi nastali po osnovu otpisa sumnjivih i spornih potraživanja na način definiran ovim članom.

(2) Potraživanja se smatraju sumnjivim i spornim u smislu stava (1) ovog člana ako nisu naplaćena u roku 12 mjeseci od datuma dospijeća i ako je obveznik poduzeo bar jednu od mjera za naplatu tih potraživanja, i to:

a) utužio takvo potraživanje ili

b) podnio zahtjev za izvršenje nadležnom sudu ili

c) ako je pokrenut postupak prinudne naplate ili

d) ako su ta potraživanja prijavljena u stečajnom postupku nad dužnikom ili

e) ako je postignut sporazum sa dužnikom u postupku likvidacije ili stečaja.

Član 16.

(1) Kod utvrđivanja porezne osnovice, priznaje se obračunata amortizacija primjenom proporcionalne metode amortizacija na dugotrajnu imovinu u iznosima propisanim ovim članom.

(2) Nabavna vrijednost dugotrajne imovine amortizira se po sljedećim stopama:

- a) zgrade, postrojenja po stopi 3% ,
- b) putevi, komunalni objekti, željeznica po stopi 10% ,
- c) oprema, vozila, strojevi po stopi 15%,
- d) oprema za vodoprivredne, vodovodne i kanalizacijske sisteme po stopi 15%,
- e) hardver i softver i oprema za zaštitu okoliša - 33,3%
- f) uzgoj usjeva po stopi 15%,
- g) stočarstvo po stopi 40% i
- h) nematerijalna imovina po stopi 20%.

(3) Rashodi amortizacije se mogu priznati u porezne svrhe samo kada je vlastita dugotrajna imovina u upotrebi i kojom se obavlja djelatnost od strane poreznog obveznika.

(4) Ukoliko je nabavna cijena imovine manja od 1.000 KM, njena nabavna cijena može se u cijelosti odbiti u godini u kojoj je ta imovina nabavljena.

(5) Za dugotrajnu imovinu nakon što je u cijelosti otpisana, dakle koja je već jednom amortizovana ali se i dalje vodi u evidencijama do momenta otuđenja ili uništavanja, ne može se ponovo vršiti njena procjena i na istu obračunavati amortizacija i priznati u porezne svrhe.

Član 17.

(1) Obveznik ima pravo na ubrzanu amortizaciju dugotrajne imovine koja služi za sprečavanje zagađivanja zraka, vode, zemljišta i ublažavanje buke.

(2) Ubrzana amortizacija može biti do 50 procenata viša od stopa propisanih članom 16. stav (2) ovog zakona. Ukupni trošak amortizacija ne može preći nabavnu cijenu.

3. Usklađivanje prihoda

Član 18.

Prihodi ostvareni po osnovu učešća u kapitalu drugog rezidentnog obveznika ne ulaze u osnovicu za oporezivanje, ukoliko se isplaćuju iz dobiti na koju je obračunat i plaćen porez na dobit.

4. Kapitalni dobiti i gubici

Član 19.

(1) Kapitalnim dobitima koji uvećavaju poreznu osnovicu u periodu u kome su iskazani, smatraju se svi oni iznosi koji direktno uvećavaju akumuliranu ili tekuću dobit u bilansu stanja, u skladu sa MRS/MSFI.

(2) Kapitalnim dobitima koji uvećavaju poreznu osnovicu, smatraju se i dobiti iz transakcija prodaje, otuđenja ili na drugi način prijenosa imovine, pod uslovom da ta dobit nije uključena u bilans uspjeha.

(3) Kapitalna dobit iz stava (2) ovog člana, obračunava se kao razlika između vrijednosti transakcije i nabavne vrijednosti imovine umanjenja za porezno dopustivu amortizaciju. Ukoliko je razlika negativna, u pitanju je kapitalni gubitak.

(4) Za svrhu određivanja kapitalnog dobitka, vrijednost transakcije se smatra ugovorena vrijednost, odnosno tržišna vrijednost ukoliko je ugovorena vrijednost niža od tržišne.

(5) Kapitalnim gubicima koji umanjuju poreznu osnovicu u periodu u kome su iskazani, smatraju se svi oni iznosi koji direktno umanjuju akumuliranu ili tekuću dobit u bilansu stanja, u skladu sa MRS/MSFI.

(6) Kapitalni gubici iz stava (5) ovog člana su one transakcije koje su porezno priznati rashodi u skladu sa ovim zakonom.

4. Porezni gubitak

Član 20.

(1) Ako se prilikom utvrđivanja osnovice poreza na dobit u poreznom bilansu iskaže porezni gubitak, tada se taj porezni gubitak, iskazan u poreznom bilansu, može koristiti za umanjene porezne osnovice u budućim obračunskim periodima, a ne duže od pet godina.

(2) Porezni gubitak iz stava (1) ovog člana, koji nije iskorišten u poreznom bilansu za sljedeću godinu, koristi se u prvoj narednoj godini u kojoj je ostvarena dobit, tako da se porezna osnovica uvijek umanjuje za porezne gubitke starijeg datuma.

(3) Porezni gubitak koji ne bude iskorišten u skladu sa stavom (2) ovog člana u sljedećih pet godina od godine u kojoj je nastao, ne može se koristiti za umanjene oporezive dobiti u narednim obračunskim periodima.

(4) Porezni gubitak obveznika koji je nastao van teritorije Federacije, u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu, kao i porezni gubitak koji je nastao u inostranstvu, se ne priznaje.

(5) Sadržaj i oblik obrasca pregleda nastalih, iskorištenih i neiskorištenih poreznih gubitaka propisuje federalni ministar finansija.

III. STATUSNE PROMJENE I LIKVIDACIJA OBVEZNIKA

1. Statusne promjene obveznika

Član 21.

(1) Obveznik kod kojeg se vrše statusne promjene (spajanje, pripajanje, podjela, promjena oblika i prestanak društva) dužan je sačiniti porezni bilans i utvrditi oporezivu dobit u skladu sa ovim zakonom.

(2) Prava i obaveze spojenih, pripojenih ili podijeljenih obveznika preuzimaju pravni sljednici iz porezno pravnog odnosa.

Član 22.

(1) Pravni sljednik sačinjava porezni bilans i utvrđuje oporezivu dobit u skladu sa ovim zakonom, usklađivanjem dobiti iskazane u bilansu uspjeha za period od dana statusne promjene do kraja poreznog perioda.

(2) Ukoliko postoji kontinuitet u oporezivanju prilikom spajanja, pripajanja ili podjele društva, te obveznik nastavlja djelatnost, porezna obaveza se utvrđuje na način kao i da nije bilo statusne promjene.

(3) Kontinuitet u oporezivanju, u smislu stava (2) ovog člana, postoji ako pri prijenosu na pravnog sljednika, isti nastavljaju voditi knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, odnosno da ne dolazi do promjena u vrijednosti kod sljednika.

(4) Ako se prilikom spajanja, pripajanja ili podjele ne nastavljaju voditi iste knjigovodstvene vrijednosti preuzete imovine i obaveza, razlika kapitala koja iz promjene proizlazi smatra se oporezivom dobiti.

(5) Odredbe st. (2) do (4) ovog člana primjenjuju se nezavisno o tome da li se radi o jednom ili više društava koja su izvršila statusne promjene.

2. Porezni tretman likvidacije

Član 23.

Likvidacioni višak (ostatak neto imovine) koji pripada vlasniku poslije oporezivanja i isplate knjigovodstvene vrijednosti neto imovine, u smislu ovog zakona, smatra se dividendom.

Član 24.

Ako je knjigovodstvena vrijednost udjela veća od iznosa likvidacionog viška, vlasnik iz člana 23. ovog zakona, ostvaruje gubitak koji se porezno ne priznaje kao porezno dopustivo umanjenje porezne osnovice.

IV. POREZNA STOPA

Član 25.

Porez na dobit plaća se po stopi od 10% na poreznu osnovicu utvrđenu u poreznom bilansu.

V. OTKLANJANJE DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA DOBITI

Član 26.

(1) Ukoliko tokom poreznog perioda rezident Federacije ostvaruje dobit iz drugog entiteta i Brčko Distrikta u okviru Bosne i Hercegovine ili iz inostranstva, porez na dobit koji taj rezident treba da plati u vezi s tom dobiti umanjuje se za iznos poreza koji je platio ili treba da plati na taj prihod u tom drugom entitetu ili zemlji.

(2) Umanjenje poreza na dobit predviđeno stavom (1) ovog člana, ne može preći iznos poreza koji bi inače platio za taj iznos dobiti ostvaren u Federaciji.

Član 27.

Obveznik iz člana 26. ovog zakona, dužan je nadležnoj jedinici Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Porezna uprava) podnijeti dokaze o visini dobiti i visini poreza na dobit koji je njegova podružnica/poslovna jedinica dužna platiti izvan teritorije Federacije.

Član 28.

(1) Potvrdu o rezidentnosti u svrhu izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, na zahtjev poreznog obveznika – rezidenta Federacije, izdaje nadležna organizaciona jedinica Porezne uprave u kojoj je evidentiran kao porezni obveznik.

(2) Postupak izdavanja potvrde o rezidentnosti, kao i ovjeru dokumentacije za povrat poreza, koji proizlazi iz ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja propisuje podzakonskim aktom Ministar finansija.

Član 29.

(1) Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje je ratificirala ili na bazi notifikacije prihvatila Bosna i Hercegovina primjenjuju se kod oporezivanja dobiti nerezidenta i imaju prioritet u odnosu na odredbe ovog zakona.

(2) Sporazumima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ne mogu se propisivati nove porezne obaveze.

VI. POREZNI POTICAJI

Član 30.

(1) Porezni obveznik ima pravo na porezno priznati rashod u visini dvostrukog iznosa bruto plaće isplaćene novoprimiteljnim zaposlenima ukoliko ispunjava sve navedene uslove, i to:

- a) trajanje ugovora o radu mora biti najmanje na period od 12 mjeseci;
- b) broj ugovornih radnih sati sedmično mora biti iznad 40 i
- c) novoprimiteljni zaposleni nije bio zaposlen kod poreznog obveznika ili povezanog lica u prethodnih pet godina.

(2) Porezni obveznik ima pravo da odbije od porezne osnovice troškove stipendija učenicima i studentima koji nisu povezani s poreznim obveznikom i na redovnom su školovanju, do iznosa koji je oslobođen poreza prema propisima o porezu na dohodak.

VII. POREZ PO ODBITKU

Član 31.

(1) Porez po odbitku obračunava se na prihod koji je ostvario nerezident iz člana 5. stav (2) ovog zakona, obavljanjem povremene djelatnosti na teritoriji Federacije, osim prihoda koji se može pripisati podružnici/poslovnoj jedinici u Federaciji. Porez po odbitku obračunava se po osnovu isplate:

- a) dividendi iz dobiti;
- b) kamate ili njenog funkcionalnog ekvivalenta po finansijskim instrumentima i aranžmanima;
- c) naknada za autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva;
- d) naknada za upravljačke, tehničke i obrazovne usluge (uključujući naknade za usluge istraživanja tržišta, poreznog savjetovanja, revizorske usluge i konzalting usluge);
- e) plaćanja po osnovu iznajmljivanja pokretne i nepokretne imovine;
- f) zabavnih i sportskih događaja;
- g) premija osiguranja za osiguranje ili reosiguranje od rizika u Federaciji;
- h) naknada za telekomunikacijske usluge koje se pružaju na teritoriji Federacije drugim državama.

(2) Plaćanju poreza po odbitku ne podliježu:

- a) kamate na kredite koje daju dobavljači za nabavku opreme za proizvodne djelatnosti;
- b) kamata na državne obveznice.

(3) Porez po odbitku u ime nerezidenta obračunava i obustavlja isplatilac – rezident Federacije prilikom isplate odnosno izmirivanja obaveza prema nerezidentu.

(4) Isplatilac prihoda je dužan podnijeti izvještaj Poreznoj upravi o obračunatom i uplaćenom porezu po odbitku za i u ime nerezidenta i platiti taj porez u roku od 10 dana nakon isteka mjeseca u kom je izvršena isplata nerezidentu.

(5) Osnovica na koju se obračunava porez po odbitku je bruto iznos.

(6) Porez po odbitku plaća se po stopi 10%, a na dividende po stopi 5%.

(7) Pojam „*dividenda*“ znači prihod od dionica ili drugih prava (izuzev potraživanja), udjela u dobiti, kao i prihod od drugih korporativnih prava koji podliježe istom poreznom tretmanu kao prihod od dionica.

(8) Pojam „*kamata*“ znači prihod od potraživanja svih vrsta, bilo da su osigurana hipotekom ili ne i bilo da nose pravo na udio u dobiti dužnika ili ne, a posebno prihod od državnih vrijednosnih papira i prihod od obveznica ili pozajmica, uključujući premije i nagrade na takve vrijednosne papire, obveznice ili pozajmice. Zatezne kamate ne smatraju se kamatom u smislu ovog člana.

(9) Pojam „*naknade za autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva*“ znači naknadu za korištenje ili pravo korištenja autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo uključujući kinematografske filmove, bilo koji patent, licence, zaštitni znak, dizajn ili model, plan, tajnu formulu ili postupak ili za informacije o industrijskom, komercijalnom ili naučnom iskustvu i druga slična prava koja se plaćaju nerezidentima.

(10) Sadržaj obrasca poreza po odbitku propisuje Ministar finansija u podzakonskom aktu.

Član 32.

(1) Ukoliko se primjenjuje drugačija porezna stopa od stopa navedenih u članu 31. stav (6). ovog zakona, isplatilac je dužan, uz propisani obrazac, priložiti nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave potvrdu o rezidentnosti primaoca prihoda koju je izdao nadležni organ države primaoca i izjavu da je on primalac prihoda i stvarni vlasnik, odnosno korisnik tog prihoda.

(2) Ukoliko se porez po odbitku uredno i blagovremeno ne obustavi i/ili ne plati, isplatilac prihoda je dužan platiti porez po odbitku koji duguje nerezident kao da je to njegova porezna obaveza.

(3) Na osnovu pisanog zahtjeva primaoca prihoda, nerezidentnog pravnog lica ili njegovog poreznog organa, nadležna organizaciona jedinica Porezne uprave izdaje potvrdu o porezu koji je plaćen i prihodu oporezivom u Federaciji.

VIII. GRUPNO OPOREZIVANJE

1. Porezno konsolidovanje

Član 33.

(1) U smislu ovog zakona, matično privredno društvo i njegova zavisna društva čine grupu privrednih društava ukoliko među njima postoji neposredna ili posredna kontrola na više od 50% dionica, odnosno udjela.

(2) Grupa privrednih društava iz stava (1) ovog člana, ima pravo da traži porezno konsolidovanje pod uvjetom da:

- a) sva privredna društva u grupi su rezidenti Federacije i
- b) svi dioničari su saglasni da budu uključeni u konsolidaciju.

(3) Zahtjev za odobrenje za porezno konsolidovanje matično privredno društvo podnosi nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave, najranije istekom poreznog perioda u kojem su ispunjeni uslovi iz st. (1) i (2) ovog člana, od početka do kraja poreznog perioda na koji se odnosi.

(4) Ukoliko su ispunjeni uslovi iz st. (1) do (3) ovog člana, nadležna organizaciona jedinica Porezne uprave će u roku 30 dana od dana podnošenja zahtjeva donijeti rješenje kojim se odobrava porezno konsolidovanje.

Član 34.

(1) Svaki član grupe iz člana 33. stav (1) ovog zakona dužan je da podnese svoj porezni bilans, a matično privredno društvo podnosi konsolidovani porezni bilans za grupu privrednih društava.

(2) U konsolidovanom poreznom bilansu gubici jednog ili više privrednih društava prebijaju se na račun dobiti ostalih privrednih društava u grupi.

(3) Oporeziva dobit koju ostvari član grupe iz člana 33. stav (1) ovog zakona, a koja se iskazuje u konsolidovanom poreznom bilansu ne može se umanjiti za iznos poreznog gubitka koji se prenosi iz prethodnih godina.

(4) Za obračunati porez po konsolidovanom bilansu obveznici su pojedinačni članovi grupe, srazmjerno oporezivoj dobiti iz pojedinačnog poreznog bilansa, a isplatilac obračunatog poreza po konsolidovanom bilansu je matično privredno društvo.

(5) Sadržaj konsolidovanog bilansa propisuje federalni ministar finansija u podzakonskom aktu.

Član 35.

(1) Jednom odobreno porezno konsolidovanje primjenjuje se najmanje pet godina.

(2) Ukoliko se jedno ili više društava u grupi naknadno opredijeli za pojedinačno oporezivanje prije isteka roka iz stava (1) ovog člana, svi članovi grupe dužni su platiti razliku poreza koji bi bili dužni platiti da nisu koristili porezno konsolidovanje.

IX. TRANSFERNE CIJENE

Član 36.

(1) Porezni obveznik koji učestvuje u transakciji s povezanim licem mora da utvrdi svoju oporezivu dobit na način koji je u skladu s principom „*van dohvata ruke*“.

(2) Oporeziva dobit poreznog obveznika koji učestvuje u jednoj ili više transakcija s povezanim licima u skladu je s principom „*van dohvata ruke*“ ukoliko se uslovi transakcija s povezanim licima ne razlikuju od uslova koji bi bili primijenjeni između nezavisnih lica u uporedivim transakcijama provedenim pod uporedivim okolnostima.

(3) Pojam „*povezana lica*“ podrazumijeva bilo koja dva lica ukoliko jedno lice djeluje ili će vjerovatno djelovati u skladu sa smjernicama, zahtjevima, prijedlozima ili željama drugog lica ili ukoliko oba djeluju ili će vjerovatno djelovati u skladu sa smjernicama, zahtjevima, prijedlozima ili željama trećeg lica, bez obzira na to da li su te smjernice, zahtjevi, prijedlozi ili želje saopćeni. Povezanim licima se smatraju posebno sljedeća lica:

- a) bračni i vanbračni drug, potomci usvojenici i potomci usvojenika, roditelji, usvojioci, braća i sestre i njihovi potomci, djedovi i bake i njihovi potomci kao braća i sestre i roditelji bračnog ili vanbračnog druga;

- b) pravno lice i svako fizičko lice koje posjeduje neposredno ili posredno 25 ili više procenata vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u tom pravnom licu;
- c) dva ili više pravnih lica ukoliko jedno fizičko lice ili treće lice posjeduje direktno ili indirektno 25 ili više procenata vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u svakom pravnom licu.

(4) Ukoliko uslovi kontrolirane transakcije nisu u skladu s principom „*van dohvata ruke*“, oporeziva dobit će se povećati kroz povećanje prihoda ili smanjenje rashoda koji se mogu odbiti od osnovice.

Član 37.

(1) U smislu člana 36. stav (2), transakcije su uporedive:

- a) tamo gdje nema značajnih razlika između njih koje bi mogle bitno utjecati na finansijske rezultate koji se ispituju po metodi transfernih cijena koja se primjenjuje ili
- b) tamo gdje takve razlike postoje, ukoliko se mogu izvršiti razumno precizna prilagođavanja radi otklanjanja efekata takvih razlika.

(2) Usklađenost uslova transakcije između povezanih lica s principom „*van dohvata ruke*“ utvrđuje se primjenom najprikladnije metode transfernih cijena na okolnosti slučaja. Najprikladnija metoda transfernih cijena odabire se između sljedećih metoda transfernih cijena:

- a) metoda uporedivih nekontroliranih cijena;
- b) metoda cijene koštanja uvećane za uobičajenu zaradu ili
- c) metoda preprodajne cijene.

(3) U slučaju da se ne mogu primijeniti metode iz stava (2) ovog člana, može se koristiti jedna od sljedećih alternativnih metoda:

- a) metoda podjele dobiti;
- b) metoda transakcijske neto marže ili
- c) bilo koja druga metoda, pod uslovom da se nijedna od metoda iz stava 2. i tač. a) i b). ovog stava ne može razumno primijeniti za utvrđivanje uslova po principu „*van dohvata ruke*“ za transakcije između povezanih lica, i da ta druga metoda donosi rezultat koji je u skladu s principom „*van dohvata ruke*“.

Član 38.

(1) Porezni obveznik koji učestvuje u transakcijama s povezanim licima dužan je u trenutku podnošenja svoje porezne prijave imati dokumentaciju o transfernim cijenama koja sadrži dovoljno informacija i analizu da se potvrdi da su uslovi njegovih transakcija s povezanim licima u skladu s principom „*van dohvata ruke*“.

(2) Po prijemu zahtjeva nadležne Porezne uprave porezni obveznik je dužan podnijeti dokumentaciju istoj o transfernim cijenama u roku od 30 dana.

(3) Federalni ministar finansija donosi podzakonski akt u kojem se razrađuje primjena pojedinih metoda, utvrđivanje transfernih cijena i postupak dokazivanja.

X. UTVRĐIVANJE I NAPLATA POREZA NA DOBIT

1. Porezni period

Član 39.

(1) Porez na dobit utvrđuje se nakon isteka kalendarske godine ili drugog perioda utvrđivanja poreza na dobit, prema poreznoj osnovici utvrđenoj u poreznom bilansu za taj period.

(2) Pod drugim periodom iz stava (1) ovog člana, podrazumijeva se:

- a) prestanak poslovanja pravnog lica prije isteka kalendarske godine,
- b) početak poslovanja u toku kalendarske godine,
- c) statusne promjene i
- d) određivanje drugog obračunskog perioda, koji se ne poklapa sa kalendarskom godinom, na osnovu saglasnosti koju daje federalni ministar finansija.

Član 40.

(1) Razrez poreza na dobit vrši se unosom u evidenciju nadležne Porezne uprave iznosa obaveze koju je utvrdio i u svojoj poreznoj prijavi iskazao obveznik.

(2) Razrezom se smatra i unos u evidenciju nadležne Porezne uprave iznosa porezne obaveze utvrđen kontrolom obveznika odnosno obradom njegove porezne prijave i usklađivanjem podataka iz poreznog bilansa.

(3) Razrezom se smatra i unos u evidenciju nadležne Porezne uprave iznosa porezne obaveze koju je Porezna uprava utvrdila na osnovu podataka iz porezne prijave koju je ona podnijela u ime obveznika.

(4) Razrez poreza se poništava ili mijenja ukoliko direktor Porezne uprave ili rukovodilac nadležnog poreznog ureda odredi da se razrez može izmijeniti ili poništiti, ili kada inspektori i drugi ovlašteni službenici Porezne uprave rješenjem nalože uplatu dodatno utvrđene porezne obaveze na osnovu zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru.

2. Porezna prijava

Član 41.

(1) Obveznici iz člana 3. ovog zakona dužni su da pravilno i tačno popunjenu poreznu prijavu sa poreznim bilansom i drugom dokumentacijom propisanom ovim zakonom, podnesu nadležnoj ispostavi Porezne uprave u roku od 30 dana po isteku roka propisanog za podnošenje godišnjih finansijskih izvještaja.

(2) Uz poreznu prijavu sa poreznim bilansom i drugom dokumentacijom koja je propisana ovim zakonom, obveznik podnosi i bilans uspjeha.

(3) Porezna prijava sa poreznim bilansom treba da sadrži i podatke o dobiti koju je ostvarila njegova podružnica/poslovna jedinica u Republici Srpskoj, odnosno Brčko Distriktu, kao i prihode /dobit ostvarenu van teritorije Bosne i Hercegovine i plaćenom porezu.

(4) Ukoliko ukupni iznos transakcija poreznog obveznika iz člana 36. stav (2) ovog zakona prelazi iznos od 500.000 KM u poreznom periodu, porezni obveznik je dužan nadležnoj Poreznoj upravi podnijeti uz poreznu prijavu i poseban pregled tih transakcija.

(5) Sadržaj i oblik porezne prijave i poreznog bilansa propisuje federalni ministar finansija.

3. Naplata poreza

Član 42.

Kontrola, utvrđivanje i naplata poreza na dobit vrši se na način i po postupku propisanom Zakonom o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 43.

(1) Obveznik u toku godine plaća porez na dobit u mjesečnim iznosima akontacija iskazanim u poreznoj prijavi.

(2) Do podnošenja sljedeće porezne prijave, mjesečne akontacije poreza na dobit se plaćaju u visini koja odgovara mjesečnoj akontaciji iz prethodne godine.

(3) Obveznik može promijeniti iznos mjesečne akontacije zbog promjene poreznih instrumenata ili drugih okolnosti koje bitno utječu na njenu visinu.

(4) Na zahtjev obveznika ili na osnovu obavljenog nadzora ili drugih podataka o poslovanju obveznika s kojima raspolaže nadležna Porezna uprava, ista rješenjem može utvrditi novi iznos mjesečne akontacije poreza na dobit ili odrediti drugi period plaćanja akontacije.

(5) Obveznik koji počinje sa poslovanjem prvi put, u toj godini nije dužan podnijeti prijavu za plaćanje akontacije poreza na dobit.

(6) Mjesečna akontacija se plaća do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec.

(7) Porez na dobit, koji je rezultat ukupnog poslovanja pravnog subjekta, obračunava se i plaća prema odredbama ovog zakona.

Član 44.

(1) Ako je porez koji je utvrđen i iskazan u prijavi poreza na dobit veći od iznosa ranije uplaćenih akontacija poreza na dobit, obveznik je tu razliku dužan uplatiti najkasnije 20 dana nakon dana podnošenja porezne prijave.

(2) Ako je porez koji je utvrđen i iskazan u prijavi poreza na dobit manji od iznosa ranije uplaćenih mjesečnih akontacija poreza na dobit, više plaćeni porez će se, u skladu sa zahtjevom obveznika, vratiti u roku 20 radnih dana od dana podnošenja zahtjeva za povrat ili uračunati u akontacije poreza na dobit za naredni period, ukoliko obveznik nema neizmirenih obaveza po osnovu drugih poreza.

Član 45.

Na iznos poreza na dobit koji nije plaćen u zakonom propisanom roku plaća se kamata utvrđena Zakonom o visini stope zatezne kamate na javne prihode.

Član 46.

Obveznik ima pravo iz člana 44. stava (2) ovog zakona na povrat više ili pogrešno uplaćenog poreza na dobit, pravo na kamate utvrđenu Zakonom o visini stope zatezne kamate na javne prihode.

4. Isplata iz dobiti

Član 47.

Obveznik ne može vršiti isplatu iz dobiti ukoliko na dan isplate ima neizmirenih dospjelih obaveza po osnovu javnih prihoda.

5. Zastara

Član 48.

(1) Pravo na utvrđivanje i naplatu poreza, kamata i troškova prisilne naplate i novčanih kazni izrečenih prema ovom zakonu zastarijevaju za pet godina po isteku godine u kojoj je trebalo izvršiti utvrđivanje, odnosno naplatu poreza, kamate, troškova prisilne naplate i novčanih kazni.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, pravo na utvrđivanje i naplatu poreza, kamata i troškova prisilne naplate i novčanih kazni ne zastarijeva u slučaju kada se utvrdi da je porezna obaveza utvrđena na osnovu lažne prijave ili ukoliko prijava nije podnesena.

XI. POSLOVNE EVIDENCIJE

Član 49.

Za utvrđivanje porezne osnovice mjerodavne su poslovne knjige i evidencije koje se vode u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

XII. KAZNENE ODREDBE

Član 50.

(1) Novčanom kaznom od 2.500,00KM do 50.000,00KM kaznit će se za prekršaj porezni obveznik ako:

- a) ne vrši prijavu i plaćanje poreza na dobit po osnovu poslovanja stalnog mjesta poslovanja iz člana 6. ovog zakona;

- b) u slučaju statusnih promjena iz člana 21. ovog zakona ne podnese prijavu poreza na dobit i porezni bilans u skladu sa članom 22. ovog zakona;
- c) ne podnese prijavu poreza po odbitku u skladu sa članom 31. stav (4) ovog zakona;
- d) kao pojedinačni član grupe ne podnese svoj porezni bilans i ne učestvuje u plaćanju poreza po konsolidovanom poreznom bilansu srazmjerno oporezivoj dobiti iz pojedinačnog poreznog bilansa u skladu sa članom 34. ovog zakona;
- e) ne iskazuje transakcije u skladu sa principom „van dohvata ruke“ sa povezanim licima u skladu sa čl. 36. do 38. ovog zakona;
- f) ne posjeduje dokumentaciju o transfernim cijenama u skladu sa članom 38. stav (1) ovog zakona;
- g) ne podnese prijavu poreza na dobit i porezni bilans kao i drugu dokumentaciju koja je propisana ovim zakonom, u skladu sa članom 41. ovog zakona;
- h) ne podnese pregled transakcija iz člana 41. stav (4) ovog zakona;
- i) ako porezni obveznik iz člana 3. ne plati porez prema članu 43. ovog zakona;

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.

Član 51.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 30.000 KM kaznit će se za prekršaj porezni obveznik ako:

- a) do propisanog roka ne plati razliku manje plaćenog poreza na dobit u skladu sa članom 44. ovog zakona;
- b) isplati dobit u vrijeme dok ima neizmirenih dospjelih obaveza u skladu sa članom 47. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 52.

Federalni ministar finansija će provedbene propise za čije je donošenje ovlašten odredbama čl. 7., 20., 28., 31., 34., 38. i 41. ovog zakona, donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 53.

(1) Danom početka primjene ovoga zakona prestaje da važi Zakon o porezu na dobit ("Službene novine Federacije BiH", br. 97/07, 14/08 i 39/09), izuzev odredaba koje se odnose na porezno oslobađanje iz članka 32. koji se odnosi na investicije i to do isteka perioda od pet godina i odredaba o prijenosu poreznog gubitka iz člana 24. koji se može prenositi pet narednih godina od godine nastanka, i primjenjivat će se do isteka pet godina, odnosno perioda za koji su se mogli koristiti.

(2) Porezni obveznik je dužan izvršiti oprihodovanje rezervi koje su zatečene na dan 31.12.2014. godine u bilansu stanja, te ih iskazati kao oporezivi prihod u 2015. godini.

Član 54.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjuje se od 1. 1. 2015. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III.1. tačka c), koji je izmijenjen Amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, i člana IV.A.20.(1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona kojima se razrezuje porez ili na drugi način osigurava potrebno finansiranje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Zakonom o porezu na dobit koji je u primjeni od 2008. godine („Službene novine Federacije BiH“, br. 97/07, 14/08 i 39/09) uređuje postupak i način oporezivanja pravnih lica za dobit i prihode koje ostvare u Federaciji i izvan Federacije, odnosno Bosne i Hercegovine, kao i nerezidentnih pravnih subjekata za dobit, odnosno prihod koji ostvare poslovanjem u Federaciji. Stopa poreza na dobit iznosi 10% koliko iznosi i stopa poreza po odbitku. Nešto niža stopa se primjenjuje na oporezivanje dividendi koje se isplaćuju nerezidentu i ona iznosi 5%, ukoliko oporezivanje dividende nije drugačije ili se oporezuje prema stopi koja je utvrđena u ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

Razlozi za donošenje novog Zakona o porezu na dobit, je prije svega u poboljšanju dosadašnjih zakonskih rješenja s ciljem otklanjanja nedostataka uočenih tokom primjene ovog Zakona koja su dovela do dvojbe u primjeni, te usklađivanja sa drugim zakonskim propisima na koje se naslanja Zakon o porezu na dobit.

Jedan od razloga za donošenje novog zakona je i uvođenje novih metoda za utvrđivanje transfernih cijena, koje se javljaju u transakcijama između povezanih lica, a koje se razlikuju od cijena koje bi se postigle da se radi o transakcijama među licima, koja nisu povezana i po cijenama koje su na tržištu. Sve metode za utvrđivanje transfernih cijena propisane su OECD modelom za utvrđivanje transfernih cijena, koji je predvidio korištenje slijedećih metoda: metoda neuporedivih kontroliranih cijena, metoda cijene koštanja uvećane za uobičajnu zaradu, metoda preprodajne cijene, metoda podjele dobiti ili metoda transakcijske neto marže. Oporeziva dobit poreznih obveznika, koji učestvuju u transakcijama sa povezanim licima, utvrđuje se na način koji je u skladu sa principom „van dohvata ruke“.

Nedostatak ovog zakona ogledao se i u neravnopravnom odnosu oporezivanja podružnica/ poslovnih jedinica pravnih subjekata iz entiteta i Brčko Distrikta. Tako da su podružnice/poslovne jedinice pravnih lica iz Republike Srpske i Brčko Distrikta oslobođane plaćanja poreza na dobit za dobit koju su ostvarile poslovanjem u Federaciji, dok takvu beneficiju nisu imale podružnice/poslovne jedinice pravnih lica iz Federacije.

Pojedine odredbe Zakona su dopunjene na osnovu prijedloga i sugestija koje su dali u toku izrade ovog zakona: udruženja poslodavaca, Vijeća stranih investitora, privredne komore, Porezna uprava, finansijske organizacije, MMF, IFC itd.

Sve naprijed navedeno zahtijevalo je donošenje novog Zakona o porezu na dobit, kako bi se eliminirala diskriminacija među pravnim licima, odnosno obveznicima poreza na dobit, izvršila harmonizacija sa drugim propisima u cilju uspostavljanja jedinstvenog ekonomskog prostora, prevazišle prepreke za strana ulaganja i drugo, te izvršilo usklađivanje sa rješenjima iz Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službene novine Federacije BiH", broj: 83/09), Zakona o Poreznoj upravi Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12 i 7/13), Zakona o prekršajima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 31/06) i drugim propisima koji imaju utjecaja na primjenu Zakona o porezu na dobit.

Budući da se izmjene i dopune odnose na preko 50% postojećeg teksta zakona, predloženo je donošenje novog Zakona o porezu na dobit.

III. OSNOVNA RJEŠENJA NA KOJIMA SE TEMELJI ZAKON

Predloženim zakonom se definira:

- **porezni obveznik**, rezident Federacije BiH koji podliježe neograničenoj poreznoj obavezi za svu dobit, odnosno prihode koje ostvari poslovanjem u Bosni i Hercegovini i van Bosne i Hercegovine, dok je nerezident obveznik koji podliježe ograničenoj poreznoj obavezi, odnosno samo za dobit, odnosno prihode koje je ostvario poslovanjem na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine;
- **porezna osnovica**, koja se utvrđuje u poreznom bilansu, s tim da se pri utvrđivanju iste polazi od bilansa uspjeha, odnosno dobiti/gubitka koji su iskazani u bilansu uspjeha, a koja se usklađuje sa porezno priznatim rashodima i приходima prema odredbama propisanim u Zakonu. Porezna osnovica se uvećava i umanjuje i za kapitalne dobitke, odnosno gubitke, porezne gubitke;
- **porezna stopa**, koja se primjenjuje za utvrđivanje poreza na dobit i iznosi 10%;
- **otklanjanje dvostrukog oporezivanja** za dobit koju je porezni obveznik ostvario van teritorije Federacije, poslovanjem njegove poslovne jedinice na teritoriji Republike Srpske ili Brčko Distrikta, ili porez plaćen izvan teritorije Bosne i Hercegovine, koji se priznaju u obliku poreznog kredita, kao i primjenu ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.
- **porezni poticaji** su instrumenti na osnovu kojih se umanjuje porezna obaveza ili se vrši oslobađanje od obaveze plaćanja obračunatog poreza na dobit koji je utvrđen u poreznom bilansu i to po osnovu: ubrzane amortizacije za osnovna sredstva u funkciji naučno-istraživačkog rada, obuke kadrova i zaštite okoline; po osnovu

povećanje broja zaposlenih na način da se porezna osnovica umanjuje za iznos bruto isplaćenih plaća za novozaposlene radnike.

- **način obračuna i plaćanja poreza po odbitku** koji su dužni platiti nerezidenti na dobit/prihod koju su ostvarili na teritoriji Federacije;
- **grupno oporezivanje** u slučaju kada grupa privrednih društava, ukoliko ispunjava uslove, može podnijeti **konsolidovani porezni bilans**;
- **transferne cijene i metode obračuna transfernih cijena** sa definiranjem ko se sve smatra povezanim licem sa obveznikom poreza, posjedovanje dokumentacije, itd.;
- **utvrđivanje i naplatu poreza na dobit** definiranjem poreznog perioda, podnošenje i sadržaj porezne prijave kao i način plaćanja;
- **kaznene odredbe** za porezne prekršaje koje naprave porezni obveznici ne primjenjujući odredbe Zakona.

Tekst zakona je urađen uz saradnju i preporuke MEĐUNARODNOG MONETARNOG FONDA (MMF-a) koje su date kroz pružanje tehničke pomoći u cilju, prije svega, proširenja porezne osnovice, smanjenja porezno priznatih troškova i odbitaka kroz ograničenja priznavanja rashoda u porezne svrhe, osiguravanje konzistentnog poreznog tretmana u različitim sektorima, reduciranje poreznih olakšica, kao i tretmanu rezervisanja kod finansijskih institucija, i postepenom usklađivanju ovog poreznog oblika sa propisima EU u narednom periodu, kada se steknu uslovi za to.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

U članu 1. u okviru općih odredbi, sadržan je predmet Zakona, tako da su navedeni ključni elementi kojim se uređuju odredbe o obvezniku poreza na dobit, metodologija utvrđivanja porezne osnovice, način plaćanja, naplate poreza na dobit, otklanjanje dvostrukog oporezivanja, grupno oporezivanje, oporezivanje kod statusnih promjena, porezni poticaji, transferne cijene, kaznene odredbe za prekršaje koji se odnose na povrede odredaba ovog zakona kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje poreza na dobit koji se prema ovom Zakonu plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U članu 2. date su definicije, odnosno značenje pojmova koji se koriste u ovom zakonu, s ciljem olakšavanja tumačenja i primjene ovog zakona. Osnovna svrha navedenih odredbi jeste da se osigura pravilna primjena Zakona u slučajevima kada bi upotrijebljeni pojmovi mogli izazvati dvojbu u pogledu njihovog značenja, kao i eventualno različitog tumačenja same primjene Zakona.

U članu 3. sadržane su odredbe kojima se definiraju obveznik poreza na dobit i poreza po odbitku. Odredbom ovog člana uključeni su, kao obveznici poreza na dobit i

poslovne jedinice pravnog lica iz Republike Srpske i Brčko Distrikta za dobit koju ostvare obavljanjem djelatnosti preko poslovnih jedinica/podružnica u Federaciji.

U članu 4. u stavu 1. definirani su subjekti koji u smislu ovog zakona nisu obveznici poreza na dobit i to: Centralna banka BiH, tijela državne, federalne i kantonalne uprave i lokalne samouprave, te subjekti koji su registrovani za obavljanje neprofitne djelatnosti i to u Federaciji, zatim koji se finansiraju iz budžeta, javnih fondova, donacija, dividende, članarina ili drugih prihoda koje ostvaruju obavljanjem neprofitne djelatnosti. **Stavom 2.** ovog člana propisano je da, ukoliko subjekti koji su registrovani i obavljaju, kao osnovnu, neprofitnu djelatnost, ostvaruju prihode na tržišnoj osnovi, i oni postaju obveznici poreza na dobit za dobit koju ostvare obavljanjem takve djelatnosti.

U članu 5. sadržane su odredbe kojima se definira status rezidenta, odnosno nerezidenta s aspekta registracije, odnosno upisa mjesta sjedišta ili stvarne uprave ili kontrole pravnog subjekta za obavljanje stalne djelatnosti u Federaciji, odnosno van Bosne i Hercegovine, a djelatnost u Federaciji obavlja preko podružnice /poslovne jedinice ili povremenog obavljanja djelatnosti.

U članu 6. koji se odnosi na definiranje šta se sve smatra poslovnom jedinicom nerezidenta, proširena je pojašnjenjima i definiranjem šta sve predstavlja „stalno mjesto poslovanja“ i u kojim slučajevima poslovna jedinica nerezidenta postaje obveznik poreza na dobit koju ostvari poslovanjem na teritoriji Federacije. Također, detaljnije je pojašnjeno šta ne čini stalno mjesto poslovanja, odnosno ne predstavlja poslovnu jedinicu nerezidenta. Ovim dopunama ujedno je izvršeno i usklađivanje sa modelom ugovora OECD-a o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

U članu 7. u okviru dijela koji se odnosi na poreznu osnovicu, u općim odredbama propisana je metodologija utvrđivanja porezne osnovice u poreznom bilansu polazeći od bilansa uspjeha i kapitalne dobiti ili gubitka koji su iskazani u bilansu stanja na način da se vrši usklađivanje istih sa porezno priznatim rashodima koji su propisani u ovom zakonu kao i приходima. Također, ovim članom, u stavu 10. uvodi se pravilo da se kod utvrđivanja porezne osnovice ne priznaju transakcije koje nisu u vezi sa poslovanjem ili se obavljaju s ciljem izbjegavanja oporezivanja.

U članu 8. propisano je da se kod utvrđivanja porezne osnovice priznaju svi rashodi i prihodi i kapitalne dobiti/gubitka koji su iskazani u poslovnim knjigama prema Zakonu o računovodstvu i reviziji i primjenu MRS i MSFI, osim onih za koje se prema odredbama ovog zakona vrši usklađivanje u porezne svrhe.

U članu 9. taksativno su navedeni rashodi koji se, u smislu ovog zakona, smatraju porezno nepriznatim rashodima kod formiranja i utvrđivanja porezne osnovice. Također, ovim članom je propisano nepriznavanje u porezne svrhe rashoda koji se ne mogu povezati sa ostvarivanjem dobiti, a određuju se kroz „test poslovne svrhe“ prema kojem se priznaju samo onih rashodi koji imaju protustavku prihoda dok se kod „finansijskih rashoda“, na koje se primjenjuje odnos duga i kapitala kao element „*istanjenje kapitalizacije*“, iznad četverostrukog iznosa upisanog kapitala u sudskom registru poreznog obveznika je porezno nepriznati rashod s ciljem stabilizacije porezne osnovice i nepotrebnih troškova između povezanih lica davanjem kredita ili pozajmica.

U članu 10. propisuju se određivanja i priznavanja u porezne svrhe vrijednosti troškova poluproizvoda, gotovih proizvoda (zalihe) i nedovršene proizvodnje, iskazanih u bilansu uspjeha primjenom metode prosječne cijene. Također je limitiran iznos priznavanja u porezne svrhe vrijednosti zaliha koji ne može da pređe tržišnu cijenu u momentu podnošenja finansijskih izvještaja.

U članu 11. izvršena je dopuna i usklađivanje Zakona sa Zakonom o porezu na dohodak u dijelu koji se odnosi na dohodak od samostalne djelatnosti na koji je plaćen porez i obračunati doprinosi i kao takvi priznaju kao porezno priznati rashod u porezne svrhe, i izdvajanja po osnovu drugih primanja zaposlenih, kao i primanja zaposlenih koja nemaju karakter plaće odnosno naknada. Također, prepisuje se porezni tretman rashoda po osnovu donacija za humanitarne, kulturne, obrazovne, naučne i sportske svrhe, članarine komorama i sponzorstva.

U članu 12. definiraju se porezno priznati rashodi koji nastaju kao posljedica akumuliranja budućih troškova, i to samo povećanje rezervi koje su uključene u bilans uspjeha, a odnose se na rezerve za buduće rashode vezane za obnavljanje prirodnih resursa, priznavanje u vezi sa garancijama. Pored toga, propisuje se visina iznosa porezno priznatih rezervi koje se izdvajaju za zaštitu životne sredine i rezerve za buduće troškove u garantnim rokovima.

U članu 13. se propisuje priznavanje troškova za istraživanje i razvoj u porezne svrhe, i mogu se odbiti od porezne osnovice u momentu nastanka, a u stavu 2. ovog člana navedeni su troškovi istraživanja i razvoja koji se mogu smatrati porezno priznatim rashodom. Priznavanje troškova koji se odnose na istraživanje i razvoj su usklađeni sa međunarodnom praksom priznavanja ovih troškova u porezne svrhe.

U članu 14. definiran je porezni tretman rezervi koje su dužne formirati finansijske institucije prema propisima Agencije za bankarstvo Federacije BiH. Finansijskim institucijama, prema odredbi ovog člana, kao porezno dopustiv rashod priznaju se rashodi odnosno ispravke vrijednosti koji nastaju po osnovu formiranja posebne rezerve za kredite kategorije B do E, i to do visine rezerve koju je obavezna formirati prema propisu Agencije, dok su rashodi, odnosno ispravke vrijednosti koje nastaju po osnovu formiranja općih rezervi za kredite kategorije A, a koje su dužni formirati u skladu sa propisima Agencije, porezno nepriznat rashod.

U stavu 2. ovog člana definiran je porezni tretman za rezerve koje su, prema propisima Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH, dužni formirati osiguravajuća društva prema kojem se kao porezno priznati rashod priznaju matematičke rezerve, dok se ostale tehničke rezerve priznaju najviše do 20% iznosa formiranih rezervi koje su uključene u bilans uspjeha.

U članu 15. propisan je način priznavanja otpisa sumnjivih i spornih potraživanja i ispravke vrijednosti kod finansijskih institucija u porezne svrhe. Prema odredbama ovog člana potraživanje mora biti starije od 12 mjeseci i da je za priznavanje u porezne svrhe obveznik dužan pokrenuti jednu od navedenih mjera (utužio ili podnio zahtjev za izvršenje nadležnom sudu) ili je u toku neki od navedenih postupaka (prinudna naplata,

potraživanje prijavljeno u stečajnom postupku nad dužnikom ili je postignut sporazum sa dužnikom u postupku likvidacije ili stečaja).

U članu 16. propisan je način i iznos priznavanja obračunate amortizacije na dugotrajnu imovinu kod utvrđivanja porezne osnovice, pod uslovom da je ta imovina i u upotrebi za obavljanje registrovane djelatnosti poreznog obveznika.

Također, propisan je porezni tretman obračunate amortizacije na dugotrajnu imovinu čija je pojedinačna nabavna vrijednost manja od 1.000 KM, koja se može odbiti u cijelosti u godini u kojoj je i nabavljena. U porezne svrhe priznaje se kao porezno priznati rashod amortizacija koja se obračunava na povećanu vrijednost dugotrajne imovine, ali u slučaju kada imovina nije stavljena u funkciju, amortizacija obračunata na tu imovinu nije porezno priznati rashod. Također, ne priznaje se u porezne svrhe kao trošak obračunata amortizacija koja se odnosi na već otpisanu dugotrajnu imovinu, ali koja se i dalje vodi u evidencijama poreznog obveznika.

U članu 17. propisana je mogućnost korištenja ubrzane amortizacije za dugotrajnu imovinu koja se koristi za sprečavanje zagađivanja zraka, vode, zemljišta i ublažavanje buke. Stopa ubrzane amortizacije može biti veća za 50% od propisanih stopa amortizacije koja se priznaje u porezne svrhe, s tim da ukupni trošak amortizacije ne može preći cijenu po kojoj je sredstvo nabavljeno.

U članu 18. u dijelu usklađivanja prihoda propisano je, kod utvrđivanja poreza na dobit, izuzimanje prihoda po osnovu udjela u kapitalu drugog poreznog obveznika, pod uslovom da se isplaćuje iz dobiti na koju je obračunat i plaćen porez na dobit u svrhu izbjegavanja dvostrukog oporezivanja iste dobiti.

U članu 19. definiran je porezni tretman kapitalnih dobitaka i kapitalnih gubitaka koji se nisu realizovali kroz bilans uspjeha, već su se realizovali u okviru bilansa stanja direktnim utjecajem na kapital pravnog lica, smanjenjem ili povećanjem dobiti. Pored definicija kapitalnog dobitka i gubitka, postavljen je i parametar realnog iskazivanja iznosa istih, a to je tržišna cijena. Naposljetku, kao porezno priznat kapitalni gubitak, postavljen je uslov jednakosti porezno priznatog rashoda u skladu sa ovim zakonom.

U članu 20. definiran je porezni tretman poreznog gubitka koji se u poreznom bilansu može prenositi u narednih pet godina od godine u kojoj je nastao.

Nakon isteka perioda od pet godina, obveznik gubi pravo na umanjenje porezne osnovice u narednim obračunskim periodima. Također je propisan tretman poreznog gubitka koji je nastao poslovanjem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu ili van teritorije Bosne i Hercegovine. Ovaj porezni gubitak se ne priznaje i ne može se koristiti za umanjenje porezne osnovice.

U čl. 21. i 22. propisana je obaveza podnošenja poreznog bilansa od strane poreznog obveznika kod kojeg je bila statusna promjena (spajanja, pripajanja, podjele promjene oblika i prestanak društva), kao i preuzimanje prava i obaveza iz porezno-pravog odnosa od strane pravnih sljednika.

Jasnije je definirano oporezivanje pravnih sljednika uslijed statusnih promjena. Definiran je termin kontinuitet u oporezivanju, a od kojeg ovisi dalji način oporezivanja. Kao

parametar kontinuiteta oporezivanje, posmatra se vrednovanje prenesene imovine i obaveza u bilans stanja. Stoga, ukoliko postoji kontinuitet nije potrebno podnositi dva porezna bilansa (do momenta statusne promjene i od) ili ukoliko ne postoji potrebno je napraviti dva porezna perioda sa aspekta podnošenja prijave poreza na dobit i poreznog bilansa. Razlika kapitala nastala statusnom promjenom, a kod koje nije bilo kontinuiteta, ulazi u oporezivu dobit.

U članu 23. propisan je porezni tretman pravnog lica nad kojim se vrši likvidacioni postupak. Definira se status likvidacionog viška, koji pripada vlasniku poslije oporezivanja i isplate knjigovodstvene vrijednosti neto imovine.

U članu 24. propisan je porezni tretman gubitka koji je nastao kao razlika rezultata između knjigovodstvene vrijednosti udjela i iznosa likvidacionog viška. Za nastali gubitak se ne može umanjiti porezna osnovica, što znači da je porezno nepriznat gubitak.

U članu 25. utvrđuje se visina stope poreza na dobit. Porez na dobit plaća se po stopi od 10% na osnovicu poreza na dobit koja je utvrđena u poreznom bilansu.

U čl. 26. i 27. propisano je otklanjanje dvostrukog oporezivanja kod poreznih obveznika koji imaju poslovne jedinice u inostranstvu ili u RS ili BD. Ovim poreznim obveznicima priznaje se plaćeni porez na dobit koji su platili u inostranstvu ili RS ili BD, ali samo do visine poreza koji bi platili na tako obračunate prihode i rashode u skladu sa propisima ovog Zakona, kao i postupak dokazivanja plaćenog poreza na dobit dostavljanjem nadležnoj Poreznoj upravi dokaza o iznosu dobiti koju je ostvario i iznosu poreza na dobit koju je platio za ostvarenu dobit izvan teritorije Federacije.

U članu 28. u svrhu izbjegavanja dvostrukog oporezivanja i ostvarivanja prava po osnovu primjene ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, propisana je obaveza nadležnoj Poreznoj upravi da izda potvrdu o rezidentnosti za porezne obveznike – rezidente koji se vode kao porezni obveznici u istoj, a Postupak izdavanja potvrde o rezidentnosti, kao i ovjeru obrazaca za ostvarivanje prava iz ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja propisuje ministar finansija u podzakonskom aktu.

U članu 29. u skladu sa pravnom snagom međunarodnih ugovora, propisan je prioritet u primjeni ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja kod oporezivanja nerezidenata u odnosu na odredbe ovog zakona.

U članu 30. propisan je porezni poticaj koji mogu koristiti porezni obveznici na osnovu novoprimljenih zaposlenika. Prema ovoj pravnoj normi, poreznom obvezniku će se priznati, kao porezno priznat rashod, dupli iznos isplaćenih bruto plaća za novoprimljene zaposlenike ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi: rok važenja ugovora o radu mora biti potpisan najmanje na period od 12 mjeseci; broj ugovornih radnih sati sedmično mora

biti iznad 40 i da novoprimiti zaposlenik nije bio zaposlen kod poreznog obveznika ili povezanog lica u prethodnih 5 godina.

Pored toga, porezni obveznik može koristiti porezni poticaj za stipendiranje učenika i studenata, do iznosa koji je oslobođen poreza prema propisima o porezu na dohodak, s tim da primalac stipendije nije u srodstvu sa poreznim obveznikom i da su na redovnom školovanju.

U členu 31. definira se obaveza obračuna i uplate poreza po odbitku od strane isplatioca na prihode koji se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu kao i obaveza podnošenja izvještaja nadležnoj Poreznoj upravi o obračunatom i uplaćenom porezu po odbitku. Navedeni su prihodi na koje se obračunava i plaća porez po odbitku u ime nerezidenta, kao i prihodi koji se izuzimaju od plaćanja poreza po odbitku. Daju se definicije šta se podrazumijeva pod dividendama, kamatama kao i naknadama za autorska prava i prava intelektualnog vlasništva. Također, određena je i visina stope poreza po odbitku u visini od 10% na sve isplate oporezivih prihoda izuzev dividende na koju se porez po odbitku obračunava po stopi od 5%.

U členu 32. je propisan uslov priznavanja obračuna i plaćanja poreza po odbitku prema stopama koje su propisane ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. Za priznavanje oporezivanja prema odredbama međunarodnih ugovora, nerezident je dužan dostaviti potvrdu o rezidentnosti koju izdaje nadležni organ države u kojoj je primalac prihoda rezident i izjavu da je primalac i stvarni vlasnik tog prihoda. Također, propisan je i uslov da ukoliko porezni obveznik ne obustavi i ne plati porez po odbitku, postat će njegova obaveza, kao i obaveza izdavanja potvrde o plaćenom porezu po odbitku.

U členu 33. u okviru poglavlja kojim se uređuje grupno oporezivanje, u dijelu koji se odnosi na poreznu konsolidaciju, data je definicija pod kojim uslovima, u smislu ovog zakona, se smatra matično privredno društvo i njegova zavisna društva, kada i pod kojim uslovima mogu tražiti porezno konsolidovanje, kome se podnosi zahtjev za porezno konsolidovanje i u kojem periodu nadležna Porezna uprava donosi rješenje kojim se odobrava porezno konsolidovanje.

U členu 34. propisana je obaveza matičnom privrednom društvu da podnese konsolidovani porezni bilans, a zavisnim društvima da podnesu pojedinačne porezne bilanse te da izvrše plaćanje razmjerno učešću svoje dobiti. Također, propisan je tretman poslovnih i poreznih gubitaka subjekata iz grupe, kao i donošenje podzakonskog akta kojim će se propisati forma i sadržaj konsolidovanog poreznog bilansa.

U členu 35. propisan je period od pet godina za koji se najmanje mora podnositi konsolidovani porezni bilans, te porezni tretman ukoliko se prije roka jedan ili više članova grupe opredijeli za pojedinačno oporezivanje, i prema kojem su svi članovi grupe dužni platiti razliku poreza koju bi platili da nije bilo korištena mogućnost podnošenja konsolidovanog poreznog bilansa.

U čl. 36. - 38. u poglavlju kojim se propisuje porezni tretman transfernih cijena, koje su predmet oporezivanja, koje se javljaju u transakcijama s povezanim licima, ukoliko se uslovi transakcija s povezanim licima razlikuju od uslova koji i bi bili primijenjeni između nezavisnih lica, propisana je primjena principa „*Van dohvata ruke*“ kod oporezivanja transakcija između povezanih lica. Zatim, definiran je pojam šta se podrazumijeva pod „povezanim licima“, koje su transakcije uporedive, te uvođenje novih metoda za utvrđivanja transfernih cijena.

Pod povezanim licima podrazumijevaju se bilo koja dva lica ukoliko jedno lice djeluje ili će vjerojatno djelovati u skladu sa smjernicama, zahtjevima, prijedlozima ili željama drugog lica ili ukoliko oba djeluju ili će vjerojatno djelovati u skladu sa smjernicama, zahtjevima, prijedlozima ili željama trećeg lica, bez obzira na to da li su te smjernice, zahtjevi, prijedlozi ili želje saopćeni. Povezanim licima posebno se smatraju fizička lica (braćni i vanbraćni drug, potomci, usvojenici i potomci usvojenika, roditelji, usvojioci, braća i sestre i njihovi potomci, djedovi i bake i njihovi potomci kao braća i sestre i roditelji bračnog ili vanbračnog druga) i pravno lice i svako fizičko lice koje posjeduje neposredno ili posredno 25% ili više vrijednosti, dionica ili glasačkih prava u tom pravnom licu.

Ovim članovima propisano je korištenje jedne od pet metoda koje su predviđene i Smjernicama OECD modela za utvrđivanje transfernih cijena, s tim da je naznačeno koje su metode najprikladnije, a ukoliko se one ne mogu primijeniti date su mogućnosti primjene alternativnih metoda utvrđivanja transfernih cijena. Dato je bliže određenje uporedivosti transakcija, one su uporedive ukoliko nema značajnih razlika između njih koje bi mogle bitno utjecati na finansijske rezultate ili tamo gdje takve razlike postoje, ukoliko se mogu izvršiti razumno precizna prilagođavanja radi otklanjanja efekata takvih razlika.

Također, propisana je i obaveza posjedovanja dokumentacije kao i drugih obaveza koje je porezni obveznik dužan predložiti nadležnom organu Porezne uprave kako bi se ustanovilo da se radi o povezanim licima i poslovnim transakcijama između njih.

U članu 39. definiran je porezni period za koji se utvrđuje porezna obaveza poreza na dobit. Porezni period za utvrđivanje poreza na dobit poklapa se sa kalendarskom godinom kada se podnose i finansijski izvještaji prema Zakonu o računovodstvu i reviziji. Također, u ovom članu propisani su i izuzeci u kojima je dozvoljen i drugi period za koji se utvrđuje porez na dobit (prestanak poslovne aktivnosti prije isteka kalendarske godine, početak poslovanja u toku kalendarske godine, statusne promjene ili na zahtjev poreznog obveznika određivanje drugog obračunskog perioda). Također, i u ovom članu je izvršeno usklađivanje sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u dijelu određivanja drugog obračunskog perioda.

U članu 40. propisan je način na koji se vrši razrez poreza i što se smatra razrezom poreza, te način na koji se poništava ili mijenja utvrđeni razrez poreza.

U članu 41. propisana je obaveza podnošenja porezne prijave kao i rok za podnošenje porezne prijave. Također, propisana je obaveza i u kojem je slučaju porezni obveznik dužan uz poreznu prijavu podnijeti i pregled transakcija između povezanih lica čiji iznos prelazi 500.000,- KM u jednom poreznom periodu, nadležnoj Poreznoj upravi.

U članu 42. koji se odnosi na naplatu poreza, propisuje se da se kontrola, utvrđivanje i naplata poreza na dobit vrši u skladu sa Zakonom o Poreznoj upravi.

U članu 43. koji se odnosi na naplatu poreza, propisano je plaćanje mjesečne akontacije poreza na dobit, zatim iznos akontacije do donošenja naredne porezne prijave, kao i mogućnost, na osnovu zahtjeva poreznog obveznika, nadzora ili drugih pokazatelja promijeniti iznos mjesečne akontacije, te obveznik koji tek počinje da obavlja djelatnost u toj prvoj godini nije obavezan plaćati akontaciju poreza na dobit. Također, propisan je i rok do kada se treba vršiti uplata akontacije poreza na dobit.

U članu 44. propisuje se tretman više ili manje uplaćenih akontacija poreza na dobit. Propisan je rok od 20 dana, nakon dana podnošenja porezne prijave, u kojem je obveznik dužan da izmiri dugovanje po osnovu porezne obaveze, ili da traži povrat više plaćenog poreza, ukoliko se ne uračunava u buduće porezne obaveze.

U članu 45. propisuje se obaveza obračuna zatezne kamate za svaki dan zakašnjenja za izmirenje obaveze po osnovu plaćanja poreza na dobit prema Zakonu o visini stope zatezne kamate na javne prihode.

U članu 46. propisuje se pravo na povrat više ili pogrešno uplaćenog poreza na dobit, pravo na obračun kamate i troškove prinudne naplate sredstva ukoliko se povrat ne izvrši u zakonom propisanom roku.

U članu 47. propisana je zabrana isplate iz dobiti ukoliko na dan isplate porezni obveznik ima neizmirenih, a dospjelih obaveza po bilo kojem osnovu.

U članu 48. koji se odnosi na zastaru, izvršena je dopuna u smislu da se zastara na pravo utvrđivanja i naplate poreza, kamate i troškova prisilne naplate i izrečenih novčanih kazni prema ovom zakonu ne odnosi na poreznog obveznika koji obavezu utvrđuje na osnovu lažne prijave ili nije podnio poreznu prijavu.

U članu 49. je propisano da su za utvrđivanje porezne osnovice mjerodavne poslovne evidencije koje se vode u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

U čl. 50. do 51. pravnim normama utvrđene su novčane kazne za porezne prekršaje koje naprave porezni obveznici kao i odgovorno lice u pravnom licu, a u skladu sa Zakonom o prekršajima.

U članu 52. propisan je rok u kojem je ministar finansija dužan da donese provedbene akte iz čl. 7., 20., 28., 31., 34., 38. i 41. Zakona.

U članu 53. kao prijelazna odredba, danom stupanja na snagu ovoga zakona, stavljen je van snage Zakon o porezu na dobit, s tim da se stečeno pravo na umanjenje porezne obaveze prema starom Zakonu iz čl. 32. i 24. može koristiti do isteka perioda na koji se umanjenje odnosi.

U členu 54. propisan je datum kada stupa na snagu ovaj zakon i od kada počinje njegova primjena.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati sredstva iz Budžeta.

Primjenom ovog zakona očekuje se neutralnost javnih prihoda prikupljenih po ovom osnovu.

VI. MIŠLJENJA

1. Ured za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije dostavio je Mišljenje pod brojem: 04-07-02/1-14-79/14 od 28.01.2014. godine, u skladu s kojim su i izvršene ispravke teksta i dopune teksta Zakona.

2. Federalno ministarstvo pravde dostavilo je Mišljenje pod brojem: 03-49-3414/13 od 14.08.2013. godine i nije imalo primjedbi ni sugestija na dio koji se odnosi na kaznene odredbe.

Budući da nije bilo izmjena koje se odnose na kaznene odredbe u odnosu na prethodni tekst, nije ponovo traženo mišljenje na isti.